

Onderwerp Vragen ex art. 36 RvO PvdA over Zuiderplantsoen en Stadspartij 100%
ringweg
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14 050

Bijlage(n) 3

Ons kenmerk 74587-2024

Datum 27-03-2024

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte lezer,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door mevrouw Pestman van de PvdA en de heer Hilboesen van de Stadspartij 100% voor Groningen gestelde vragen ex art. 36 RvO over het Zuiderplantsoen en het Geheugenpaviljoen. De brieven van de vragenstellers zijn in de bijlage opgenomen. Daarnaast gaan wij in deze brief in, op de petitie ‘Geheugenpaviljoen niet doen!’ die uw raad op 28 februari in ontvangst heeft genomen.

Vragen van de Stadspartij 100% voor Groningen

1. Is het college bereid om het gebied als één geheel te beschouwen?

- a. Zo ja, welke stappen gaat het college ondernemen en kan het college dit in een tijdlijn zetten?*
- b. Zo niet, waarom kiest het college ervoor het zichzelf moeilijk te maken en de mogelijkheden niet te omarmen om hier een fantastisch project van te maken?*

Wij zien het door u genoemde gebieden (Zuiderplantsoen, Sterrebos en het Geheugenpaviljoen), net als u, als één gebied. Dit kwam onder meer al tot uiting ten tijde van de planvorming voor de ombouw van de Zuidelijke Ringweg. In het inpassingsontwerp voor de Zuidelijke Ringweg uit 2011 is het gebied al als één groen geheel te zien.

Figuur 1 inpassingsontwerp Zuidelijke Ringweg uit 2011

Voor het gehele gebied hebben we in 2013/2014 diverse inrichtingsplannen opgesteld waarbij ook nadrukkelijk de buurt is betrokken. De inrichtingsplannen zijn opgenomen in het 'rode boekje' die uw raad in november 2014 heeft besproken. Dit 'rode' boekje is als uitgangspunt voor de nadere uitwerking van het Zuiderplantsoen genomen.

Het huidige ontwerp voor het Zuiderplantsoen is tot stand gekomen na een lang ontwerpproces. Binnen de kaders van het 'rode boekje' (*met als titel Aanpak Ring Zuid inrichtingsplannen Zuiderplantsoen, Maaslaan, Vondellaan en Helpman/ [Informereren-over-Tracebesluit-en-inrichtingsplannen-Aanpak-Ring-Zuid-en-omgevingsvergunning-Helperzoomtunnel-B-V-november-2014.pdf \(groningen.nl\)](#)*) is in eerste instantie een voorlopig ontwerp opgesteld. In het zogenoemde aanbiedingsontwerp uit 2015 is onder andere de verbinding vanaf het Zuiderplantsoen richting de Sterrebosstraat opgenomen. Op basis van dit ontwerp heeft participatie plaatsgevonden.

Ten behoeve van participatie is een werkgroep Zuiderplantsoen opgericht. In 2016 en 2017 heeft aannemer Combinatie Herepoort met de werkgroep gesproken en wensen opgehaald. Op basis daarvan is het ontwerp opgesteld. Dit is gedeeld met het Q-team (kwaliteitsteam, vergelijkbaar met een welstandscommissie), die vervolgens ook haar wensen en eisen heeft aangegeven. In de tussentijd hebben er overleggen plaatsgevonden met bewonersorganisaties waarbij aanvullende wensen voor het Zuiderplantsoen zijn opgehaald. Dit wensenlijstje is grotendeels meegenomen in de verdere uitwerking van het ontwerp. Op 2 november 2023 is een brede inloopbijeenkomst voor het Zuiderplantsoen gehouden waarbij het uiteindelijke ontwerp is getoond. Hier aan voorafgaand heeft een bijeenkomst met bewonersorganisaties plaatsgevonden, waarbij specifiek is ingegaan op het wensenlijstje.

Volgvel 2

Tijdens al deze bijeenkomsten kwamen lovende kritieken op het ontwerp naar voren. Daarnaast is het ontwerp van het Zuiderplantsoen tijdens Lets Gro aan het grote publiek getoond.

Ook in andere stukken komt naar voren dat we het eerder genoemde groengebied zien als één gebied. In onder meer de door uw raad vastgestelde gebiedsvisie Helpman Noord en het wijkvernieuwingsplan De Wijert komt dit naar voren.

Uit voorgaande komt naar voren dat wij reeds de nodige stappen hebben genomen. Dit neemt niet weg dat er voor het Sterrebos nog vervolgstappen nodig zijn. In de raadsvragen ex art. 36 RvO van het CDA en Student en Stad (ingediend 8 januari 2024) over de aanpak van het Sterrebos hebben wij uw raad reeds geïnformeerd over het opstellen van een integraal restauratieplan voor het Sterrebos.

2. Is het college, gezien de vele kritieken maar ook waardevolle suggesties van omwonenden en betrokkenen, bereid om voor het gehele gebied burgerparticipatie toe te passen?

- a. Zo ja, hoe gaat dit proces eruit zien en welke projecten gaan hieronder vallen?*
- b. Zo niet, kan het college uitleggen waarom burgerparticipatie van inwoners voor het gehele gebied niet van belang is?*

We delen uw mening dat er sprake hoort te zijn van burgerparticipatie voor het gehele gebied. Sterker nog, daar zijn we ook al geruime tijd mee bezig. Dit geldt zowel voor het Zuiderplantsoen, het Sterrebos als het Geheugenpaviljoen. Zie ook ons antwoord op vraag 1. Uit reacties die wij en Kunstpunt hebben ontvangen, merken wij dat er groot draagvlak is voor de realisatie van het Zuiderplantsoen. De kritiek heeft hoofdzakelijk betrekking op de realisatie van het Geheugenpaviljoen en de kap van acht bomen vanwege het realiseren van een parkpad naar de Sterrebosstraat zodat omwonenden het nieuwe park kunnen bereiken. Zie ook bijlage 3.

3. Kan het college aangeven hoe zij de historie van dit stuk Groningen wil laten terugkomen in het gebied en welke onderzoeken daar naar gedaan zijn?

Zie antwoord 1. In het Zuiderplantsoen komt de historie op meerdere plekken terug. Onder meer met de realisatie van een voetpad naar de Sterrebosstraat en het herstel van een aantal oorspronkelijke paden in het Sterrebos. Bovendien komt er een historische verwijzing in de constructie van een deksel met een kijkgat richting de Martinitoren. De recente geschiedenis krijgt ook een plek: een fragment van de ringweg wordt hergebruikt in het Geheugenpaviljoen.

Daarnaast hebben wij reeds een historisch onderzoek voor het Sterrebos uitgevoerd. Ook hebben wij de nodige archeologische onderzoeken uitgevoerd naar de Helperlinie.

Vragen van de PvdA

- 1. Zijn de bewoners meegenomen in de ontwikkeling van de plannen?*
  - a. Indien ja: hoe heeft de burgerparticipatie in dit geval vorm gekregen?*
  - b. Indien nee: waarom niet?*

Volgvel 3

Ja. Kunstpunt is in een vroeg stadium in gesprek gegaan met bewoners, de organisatie van Aanpak Ring Zuid en met Combinatie Herepoort. Gezamenlijk werd onderzocht hoe kunst kan bijgedragen aan deze ingrijpende gebiedsontwikkeling. De vraag van bewoners naar ontmoetingsplekken die de nieuwe openbare ruimte zouden gaan activeren was daarin richtinggevend. De in het kunstproces betrokken bewoners kijken met een brede blik naar de belangen in hun wijk.

Er werd een kunstcommissie gevormd met een brede samenstelling van in het gebied werkende organisaties en belanghebbenden. In de kunstcommissie zitten drie bewoners van de aangrenzende wijken (Oosterpoort, Herewegbuurt, De Linie) die de belangen vanuit de wijken vertegenwoordigen. Twee bewoners zaten destijds in het buurtoverleg Oosterpoort. Samen dachten zij na over de invulling van het kunstproject en formuleerden zij de opdracht.

Voor kunstopdrachten in de openbare ruimte vraagt Kunstpunt zowel lokale als landelijke kunstenaars. Het gaat er bij iedere opdracht om de meest geschikte kandidaat te vinden voor de vraagstelling; in dit geval kunstenaars/ontwerpers die verstand hebben van complexe integrale gebiedsontwikkelingen en hun visie kunnen vertalen naar een beeldend en goed en functioneel ontwerp. In de voorselectie voor ontmoetingsplekken in het Zuiderplantsoen is zowel naar lokale als landelijke kunstenaars/ontwerpers gekeken. De kunstcommissie koos na een selectieprocedure unaniem voor Studio LA. Een van de twee ontwerpers van dit duo kent Groningen goed. Zij heeft op de Academie Minerva gestudeerd.

De vraag was een logische en samenhangende serie multifunctionele plekken te ontwerpen voor het Zuiderplantsoen, waarvan als eerste een uitkijkpunt. Dit is het in 2021 geopende Geheugenbalkon, waar veel Groningers inmiddels een kijkje hebben genomen. Overigens heeft het Geheugenbalkon de Groninger Architectuurprijs 2021 gewonnen.

Bij het Geheugenpaviljoen is qua betrokkenheid in de omgeving dezelfde procedure doorlopen als bij het ontwerp van het Zuiderplantsoen. Zo veel mogelijk wensen van bewoners zijn meegenomen in het ontwerp. Op een goed bezochte informatiebijeenkomst in informatiepaviljoen Ring Zuid (november 2023) zijn bewoners over het ontwerp van het Zuiderplantsoen en Geheugenpaviljoen geïnformeerd. De reacties op het Geheugenpaviljoen waren bij vrijwel alle bezoekers positief, op enkele bewoners na, die inmiddels een petitie aan uw raad hebben aangeboden.

Een bewoner uit de Oosterpoort en lid van kunstcommissie formuleerde het zo: “De tweede ontmoetingsplek door Studio LA wordt denk ik een verrijking van de plek, onze nieuwe achtertuin. Wat ik erg mooi vind is dat de snelweg elementen weer terugkomen en het ontwerp heel uitnodigend is. Voor een buurt die toch al niet rijk voorzien is van openbare ontmoetingsplekken, wordt dit een schitterende aanvulling. Ik denk dat naast het ontwerp vooral de hangende tuin zeer in de smaak gaat vallen bij de buurtbewoners.”

2. *Is het college op de hoogte van het feit dat er steeds meer negatieve geluiden over het geplande kunstwerk te horen zijn?*

Ja. Hiervan zijn wij op de hoogte.

Volgvel 4

3. *Weet het college dat buurtbewoners een petitie gestart zijn onder de titel: Geheugenpaviljoen, niet doen!*

Ja. Wij zijn daarvan op de hoogte. Uw raad heeft op 28 februari de petitie ‘Geheugenpaviljoen niet doen!’ in ontvangst genomen. Wij vinden het jammer dat niet iedereen het Geheugenpaviljoen kan waarderen, dat is gebleken uit de circa 1700 mensen die de petitie ondertekenden. Tegelijkertijd zijn er ook veel mensen die er wel blij mee zijn. Deze steunbetuigingen krijgen wij ook nu nog binnen. In de petitie die u heeft ontvangen komt de onderstaande visualisatie naar voren.

Overigens wekt de visualisatie uit de petitie de indruk dat het Geheugenpaviljoen niet groen wordt ingepast en op een hele korte afstand van de woningen staat. Dat is echter niet het geval. Er wordt veel groen in de directe nabijheid van het kunstwerk aangeplant en bovendien er is een ruime afstand naar de woningen. De visualisaties op de volgende pagina geeft wat ons betreft een betere weergave van het ontwerp.

Volgvel 5

In de onderstaande afbeelding is het Geheugenpaviljoen weergegeven op een fragment van de plattegrond van het Zuiderplantsoen.

4. *Is het college bereid om samen met de buurtbewoners uit te zoeken wat wel een gepast monument zou zijn.*

We zijn samen met de kunstcommissie van mening dat er een zorgvuldig planproces is geweest en vinden dat het Geheugenpaviljoen uitstekend past op de beoogde locatie in het Zuiderplantsoen. Het Geheugenpaviljoen wordt geplaatst in een grote groene omgeving met veel nieuwe bomen en ander groen. Bovendien hebben wij ook veel positieve reacties van bewoners op het Geheugenpaviljoen ontvangen en voorziet het in de behoefte van bewoners aan ontmoetingsplekken. We monitoren de werking van de ontmoetingsplek, waarbij we eventueel nog aanpassingen kunnen doen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

loco-secretaris,
Bert Popken

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.